

Författningsändringar med anledning av övertagande av uppgift inom eurovinjett- samarbetet

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Författningstext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon	4
2.2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	6
2.3	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1997:1140) om vägavgift för vissa tunga fordon	8
3	Bakgrund	9
4	Ändringar i vägavgiftslagstiftningen med anledning av övertagande av uppgift inom eurovinjettsamarbetet	10
5	Sekretess	13
6	Personuppgiftsbehandling	15
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	16
8	Konsekvensanalys	16
8.1	Offentligfinansiella effekter	16
8.2	Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna	17
8.3	Övriga effekter	17
9	Författningskommentar	17
9.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon	17
9.2	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	19

1 Inledning

Sverige är sedan den 1 januari 1998 anslutet till ett samarbete i form av ett gemensamt uttag av vägavgift för tunga godstransporter vid användandet av vissa vägar. I samarbetet deltar förutom Sverige även Nederländerna och Luxemburg. Tidigare har även Belgien, Danmark och Tyskland varit del av samarbetet.

Vägavgift betalas för rätten att under en viss tidsperiod nyttja vägnätet i de länder som deltar i samarbetet. För fordon från länder utanför samarbetet hanteras uppbörden av vägavgiften i ett system som i sin tur hanteras av ett företag som upphandlats av Nederländerna för samarbetets räkning. Skattemyndigheten i Nederländerna ansvarar för den löpande hanteringen av avtalet om vägavgiftsuppbörden.

Nederländerna har för avsikt att under 2026 sluta ta ut vägavgift samt att lämna samarbetet i närtid. Skattemyndigheten i Nederländerna kommer därmed inte längre att hantera avtalet om uppbörd av vägavgift för fordon från länder utanför samarbetet. Sverige och Luxemburg är överens om att hanteringen av det upphandlade avtalet ska tas över av svensk myndighet. Uppgiften kommer att tas över av Skatteverket.

I denna promemoria lämnas förslag på lag- och förordningsändringar som bör göras med anledning av övertagandet av uppgiften. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2026 och förordningsändringarna den 1 januari 2026.

2 Författningstext

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon

Härigenom föreskrivs att 22 och 35 §§ lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §¹

Beskattningsmyndigheten ska efter ansökan besluta om återbetalning av vägavgift som betalats i Sverige. Vägavgiften betalas tillbaka med ett belopp som motsvarar avgiften för antalet återstående dagar för vilka avgift har betalats, räknat från och med den dag ansökan kom in.

Avgiften för varje återstående dag utgör 1/360 av vägavgiften för ett helt år.

Från det belopp som ska återbetalas dras en avgift på 25 euro.

Beskattningsmyndigheten ska efter ansökan besluta om återbetalning av vägavgift som betalats i Sverige. Vägavgiften betalas tillbaka med ett belopp som motsvarar avgiften för antalet återstående dagar för vilka avgift har betalats, räknat från och med *dagen efter* den dag ansökan kom in.

Nuvarande lydelse

35 §²

I fråga om vägavgift *skall* bestämmelserna om överklagande i 7 kap. och 8 kap. 3 § vägtrafikskattelagen (2006:227) gälla i tillämpliga delar. Därvid förstås med

skatteperiod:

avgiftsperiod,

efterbeskattning:

efterprövning,

skattskyldig:

avgiftsskyldig,

skattebelopp:

avgiftsbelopp.

Beslut enligt 22 § får inte överklagas.

¹ Senaste lydelse 2012:410. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

² Senaste lydelse 2006:236.

Föreslagen lydelse

35 §

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

I fråga om vägavgift för svenskt fordon ska bestämmelserna om överklagande i 7 kap. och 8 kap. 3 § vägtrafikskattelagen (2006:227) gälla i tillämpliga delar. *I det sammanhanget avses* med

<u>skatteperiod:</u>	avgiftsperiod,
<u>efterbeskattning:</u>	efterprövning,
<u>skattskyldig:</u>	avgiftsskyldig,
<u>skattebelopp:</u>	avgiftsbelopp.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2026.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för ansökningar om återbetalning som har kommit in före ikraftträdandet samt för överklagande av beslut enligt 22 § som har meddelats före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremiss Föreslagen lydelse
Rapportering och utbyte av upplysningar om kryptotillgångar och vissa andra ändringar avseende det administrativa samarbetet på skatteområdet

27 kap.

1 §¹

Sekretess gäller i verksamhet som avser bestämmande av skatt eller fastställande av underlag för bestämmande av skatt eller som avser fastighetstaxering för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

Sekretess gäller vidare

1. i verksamhet som avser förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen enligt lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen,

2. hos kommun eller region för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som Skatterättsnämnden har lämnat i ett ärende om förhandsbesked i en skatte- eller taxeringsfråga, och

3. hos Försäkringskassan för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som Skatteverket har lämnat i ett ärende om särskild sjukförsäkringsavgift.

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst och annan direkt skatt samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbetsgivaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift, avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, skattetillägg, återkallelseavgift, dokumentationsavgift, rapporteringsavgift, plattformavgift, kryptoavgift och förseningsavgift samt *expeditionsavgift och tilläggsavgift* enligt lagen (2004:629) om trängselskatt

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst och annan direkt skatt samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbetsgivaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift, *avgift enligt det avtal som anges i 21 § lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon*, avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, skattetillägg, återkallelseavgift, dokumentationsavgift, rapporteringsavgift, plattformavgift, kryptoavgift och förseningsavgift

och tilläggsavgift enligt 8 a § lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämföras verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

samt tilläggsavgift enligt lagen (2004:629) om trängselskatt och tilläggsavgift enligt 8 a § lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämföras verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Första och andra styckena gäller inte om annat följer av 3, 4 eller 6 §.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. För uppgift om avgift enligt lagen om avgift till registrerat trossamfund gäller dock sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2026.

2.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1997:1140) om vägavgift för vissa tunga fordon

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (1997:1140) om vägavgift för vissa tunga fordon ska införas två nya paragrafer, 13 a och 13 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §

Skatteverket ska efter ansökan besluta om återbetalning av avgift enligt det avtal som avses i 21 § lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon, om avgiften har betalats i annat land. Avgiften betalas tillbaka med ett belopp som motsvarar avgiften för antalet återstående dagar för vilka avgift har betalats, räknat från och med dagen efter den dag ansökan kom in.

Från det belopp som ska återbetalas dras en avgift på 25 euro.

Ett beslut om återbetalning får verkställas av en sådan juridisk person som avses i 11 §.

13 b §

I 40 § förvaltningslagen (2017:900) finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut enligt 13 a § får dock inte överklagas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026.

3 Bakgrund

Sverige är sedan den 1 januari 1998 anslutet till ett samarbete i form av ett gemensamt uttag av vägavgift för tunga godstransporter vid användandet av vissa vägar, nedan eurovinjettsamarbetet. I samarbetet deltar förutom Sverige även Nederländerna och Luxemburg. Den närmare utformningen av den gemensamma vägavgiften regleras i det samarbetsavtal om uttag av en avgift för tunga fordon som använder vissa vägar, nedan samarbetsavtalet för eurovinjettsamarbetet, som undertecknades i Bryssel den 9 februari 1994. Sverige anslöt sig till avtalet genom ett anslutningsprotokoll som undertecknades i Bryssel den 18 september 1997. Avtalet och Sveriges anslutningsprotokoll är publicerat i Sveriges internationella överenskommelser (SÖ 1997:50).

Sveriges uttag av vägavgift enligt samarbetsavtalet regleras på nationell nivå i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon, förkortad LVA. Vägavgift tas ut för motorfordon och ledade motorfordonskombinationer med en totalvikt på minst 12 000 kilogram som är avsedda för eller används för godstransport på väg. För svenskregistrerade fordon tas vägavgift ut för rätten att använda hela det svenska vägnätet. För utländska fordon tas vägavgift ut för rätten att använda motorvägar samt vissa europavägar som inte är motorvägar. Vägavgift kan betalas för dag, vecka, månad eller år. För svenska fordon betalas vägavgift alltid per år. När vägavgiften är betald kan fordonet användas i samtliga länder inom eurovinjettsamarbetet under avgiftens giltighetstid utan att ny vägavgift behöver betalas.

För fordon registrerade i länder som inte deltar i eurovinjettsamarbetet, samt för fordon från avtalsländer som inte har en årlig obligatorisk vägavgift, hanteras uppbörden av vägavgift genom att avgift kan betalas dels på en internetportal, dels i terminaler vid olika försäljningsställen. Det finns ett bälte av terminaler runt avtalsländerna samt terminaler inom varje avtalslands territorium. Har vägavgift för ett utländskt fordon betalats i ett annat land behöver avgift inte betalas i Sverige under avgiftens giltighetstid. Intäkter från fordon registrerade i länder utanför samarbetet fördelas mellan samarbetsländerna i enlighet med en avtalad fördelningsnyckel.

Uppbördssystemet och den tillhörande administrationen tillhandahålls av ett tyskt företag inom ramen för ett avtal som Nederländerna har upphandlat för eurovinjettsamarbetets räkning, nedan uppbördsavtalet. Den löpande administrationen av uppbördsavtalet hanteras för närvarande av skattemyndigheten i Nederländerna.

Nederländerna har för avsikt att lämna eurovinjettsamarbetet under 2026. Efter det nederländska utträdet kommer skattemyndigheten i Nederländerna inte längre att för eurovinjettsamarbetets räkning hantera uppbördsavtalet. För att systemet för uttag av vägavgift för fordon från länder som inte tillhör eurovinjettsamarbetet ska kunna behållas efter det nederländska utträdet kommer de uppgifter som skattemyndigheten i Nederländerna hittills har utfört att övertas av Skatteverket. För att under-

lätta och möjliggöra hanteringen av uppgiften bör vissa författningsändringar genomföras.

4 Ändringar i vägavgiftslagstiftningen med anledning av övertagande av uppgift inom eurovinjettsamarbetet

Förslag: Beräkningsreglerna för återbetalning av vägavgift för utländska fordon ändras så att beloppet att återbetala räknas från och med dagen efter att ansökan om återbetalning kom in och beloppet per dag att återbetala inte beräknas som 1/360 av tillämplig årsavgift.

Överklagandeförbudet för beslut om återbetalning av vägavgift för utländska fordon som betalats i Sverige tas bort.

Överklaganderegler i förvaltningslagen och förfaranderegler i förvaltningsprocesslagen ska gälla utan tillämpliga specialbestämmelser.

Skälen för förslaget

Beräkningsreglerna för återbetalning av vägavgift för utländska fordon bör anpassas till de regler som gäller för resten av eurovinjettsamarbetet

Vägavgift för utländskt fordon betalas för dag, vecka, månad eller år. Av 22 § LVA framgår vidare att en betald vägavgift under vissa förutsättningar kan återbetalas. Det är beskattningsmyndigheten, dvs. Skatteverket, som efter ansökan beslutar om återbetalning av vägavgift som har betalats i Sverige. Beloppet att återbetala motsvarar avgiften för antalet återstående dagar för vilka avgift har betalats. Avgiften för varje återstående dag utgör 1/360 av vägavgiften för ett helt år. Det sistnämnda innebär att beloppet att återbetala även för kortare avgiftsperioder beräknas som en andel av den motsvarande årsavgiften för fordonet. Från beloppet att återbetala görs avdrag med 25 euro.

Nederländerna och Luxemburg tillämpar en annan beräkningsmetod för återbetalning av vägavgift än Sverige. Den metod som Nederländerna och Luxemburg använder tillämpas också vid återbetalning för fordon från länder utanför eurovinjettsamarbetet. Enligt denna metod beräknas det belopp som ska återbetalas utifrån storleken på den avgift som återbetalning begärs för, i stället för utifrån storleken på den motsvarande årsavgiften. Vidare beräknas antalet dagar som avgift ska återbetalas för inte från och med dagen då ansökan om återbetalning kom in, utan från och med dagen *efter* att ansökan kom in. På samma sätt som enligt den svenska metoden görs avdrag med 25 euro.

Av enhetlighetsskäl bör samma beräkningsmetod tillämpas för samtliga utländska fordon. Enligt uppgift från Skatteverket har myndigheten under åren 2022–2024 handlagt totalt 16 ärenden om återbetalning enligt 22 § LVA. En anpassning till den beräkningsmetod som i dag tillämpas för det övriga eurovinjettsamarbetet bedöms mot den bakgrunden inte få några påtagliga konsekvenser och påverkar sannolikt mycket få fordon. Det

föreslås därför att 22 § LVA anpassas till de återbetalningsregler som gäller för eurovinjettsamarbetet i övrigt.

Överklagandeförbudet gällande återbetalning av vägavgift för utländska fordon bör tas bort

Av 35 § LVA framgår att beslut enligt 22 § LVA, dvs. beslut om återbetalning av vägavgift för utländska fordon där avgift betalats i Sverige, inte får överklagas. Överklagandeförbudet infördes vid LVA:s tillkomst men motiverades inte särskilt vid införandet. Något motsvarande förbud finns inte för beslut om återbetalning av avgift för svenska fordon. Utifrån ett EU-rättsligt perspektiv framstår det inte som lämpligt att behandla svenska och utländska fordon olika i fråga om möjligheten att överklaga beslut om återbetalning. Det bedöms inte heller finnas några sakliga skäl för en sådan ordning. Överklagandeförbudet bör därför tas bort.

Allmänna bestämmelser om överklagande samt för domstolsförfarandet bör tillämpas vid överklagande av beslut om vägavgift för utländskt fordon

Allmänna bestämmelser om överklagande finns i förvaltningslagen (2017:900), förkortad FL. Vidare finns allmänna bestämmelser om rättskipning i förvaltningsdomstol i förvaltningsprocesslagen (1971:291), förkortad FPL. Av 4 § FL och 2 § FPL framgår att bestämmelserna i de lagarna endast gäller i den utsträckning som det inte finns avvikande bestämmelser i lag eller annan författning. En sådan bestämmelse finns i 35 § LVA. Paragrafen reglerar överklagande av beslut om vägavgift och anger att 7 kap. och 8 kap. 3 § vägtrafikskattelagen (2006:227), förkortad VSL, ska gälla i tillämpliga delar i fråga om vägavgift. Bestämmelserna i 7 kap. VSL reglerar bl.a. vilka frister som gäller för överklagande av beslut och vem som är den enskildes motpart i en domstolsprocess. Det hänvisas också till vissa bestämmelser i skatteförfarandelagen (2011:1244) som i huvudsak innehåller regler om s.k. obligatorisk omprövning vid överklagande samt vissa regler för domstolsprocessen. Av 8 kap. 3 § VSL följer för vägavgiften att en begäran om omprövning eller ett överklagande av ett beslut inte inverkar på skyldigheten att betala den avgift som omprövningen eller överklagandet avser.

De bestämmelser som gäller för överklagande och förfarandet i förvaltningsdomstol tillämpas i dag endast vid överklagande av beslut om vägavgift för svenska fordon. Skatteverkets övertagande av hanteringen av uppbördsavtalet innebär att myndigheten kommer att handlägga fler ärenden, samt fatta fler överklagbara beslut, som rör utländska fordon. Frågan uppkommer därmed om de bestämmelser som i dag tillämpas vid överklagande av beslut som rör svenska fordon även ska gälla vid överklagande av beslut som avser utländska fordon.

Bestämmelsen i 22 § LVA om återbetalning av vägavgift för utländskt fordon innebär att återbetalning ska beviljas efter ansökan och enligt en i paragrafen fastställd beräkningsmetod. Som framgår av nästa delavsnitt bör förordningsbestämmelsen om återbetalning för övriga utländska fordon ges en likartad utformning. Prövningen i dessa ärenden kan normalt antas vara av enkelt slag. Vid en jämförelse med ärenden om vägavgift för svenska fordon, som kan avse frågor av varierande slag och där det även

kan bli aktuellt att tillämpa relativt komplexa bestämmelser, är behovet av särskilda överklagande- och processregler inte lika påtagligt. Det framstår därför som lämpligt med ett enklare förfarande vid överklagande av beslut som avser utländska fordon än vad som föreskrivs i 7 kap. VSL. Vidare bedöms det inte finnas tillräckliga skäl för att 8 kap. 3 § VSL ska vara tillämplig när det gäller vägavgift för utländska fordon. Det föreslås därmed att hänvisningen i LVA till 7 kap. och 8 kap. 3 § VSL inte ska gälla överklaganden av beslut som rör utländska fordon. Detta innebär att FL:s bestämmelser om överklagande ska tillämpas för samtliga beslut om återbetalning av vägavgift för utländska fordon, samt att FPL:s bestämmelser om förfarandet i förvaltningsdomstol ska gälla utan specialbestämmelser.

Den löpande hanteringen av uppbördsavtalet kan regleras genom kompletterande förordningsbestämmelser

Efter att Nederländerna lämnat eurovinjettsamarbetet kommer vägavgift endast att behöva betalas för rätten att nyttja vägnäten i Sverige respektive Luxemburg. Eftersom en betald vägavgift ger rätt att nyttja bägge vägnäten görs det inte någon skillnad på vilket lands vägnät som avses att nyttjas. Det finns därför skäl att överväga om det behövs kompletterande bestämmelser för att hantera de tillkommande ärenden som Skatteverket kommer att behöva handlägga med anledning av myndighetens övertagande av hanteringen av uppbördsavtalet. Detta är i första hand aktuellt för ärenden om återbetalning av vägavgift.

För närvarande inleds återbetalningsärenden för de fordon som framöver kommer att hanteras av Skatteverket genom att det företag som hanterar uppbördssystemet tar emot ansökan om återbetalning. Företaget lämnar sedan över ärendet till skattemyndigheten i Nederländerna, som fattar beslut. Den som är missnöjd kan skicka in ett klagomål till skattemyndigheten. Ett motsvarande förfarande bör tillhandahållas även efter övertagandet.

Vägavgift för utländska fordon betalas normalt via den internetportal som tillhandahålls av det företag som hanterar uppbördssystemet. För svensk del framgår det av 21 § LVA att vägavgift inte ska betalas för fordonet om vägavgift enligt samarbetsavtalet för eurovinjettsamarbetet har betalats i annat land. Vidare framgår det av 22 § LVA att vägavgift för utländskt fordon ska återbetalas efter ansökan. En ytterligare förutsättning för återbetalning är dock att avgiften har betalats i Sverige, vilket endast bedöms omfatta vägavgift som fysiskt har betalats i en betalningsterminal på svenskt territorium. Om vägavgift för ett utländskt fordon har betalats via internetportalen eller i en terminal utanför Sverige saknas tillämpliga bestämmelser om återbetalning i LVA.

Det bedöms därmed finnas behov av en kompletterande bestämmelse om återbetalning av vägavgift för utländska fordon. Vägavgift som betalas för rätten att nyttja svenska vägar bedöms utgöra en skatt för svenska fordon men en tvingande avgift för utländska fordon (jfr prop. 1997/98:12 s. 29 och prop. 2007/08:79 s. 23). Riksdagen har i 24 § LVA bemyndigat regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om betalning av vägavgift för utländska fordon. I dessa fall bör kompletterande bestämmelser således kunna meddelas i för-

ordningsform med stöd av bemyndigandet. Något behov av lagändringar finns följaktligen inte av detta skäl och det finns inte heller i övrigt något behov av lagbestämmelser om den löpande hanteringen av uppbördsavtalet.

När det sedan gäller utformningen av den kompletterande förordningsbestämmelse som behövs enligt ovan, bör det säkerställas att utländska fordon behandlas lika oavsett var vägavgiften har betalats. Bestämmelsen bör således ges en likartad utformning som bestämmelsen om återbetalning för ett utländskt fordon i 22 § LVA. På samma sätt som i dag bör återbetalningen kunna verkställas av det företag som hanterar uppbördssystemet. För att det tydligt ska framgå vad som gäller vid överklagande av beslut om återbetalning bör det också införas en bestämmelse som hänvisar till överklagandebestämmelsen i 40 § FL samt tydliggör att det endast är beslut enligt den nya återbetalningsbestämmelsen som kan överklagas.

Författningsförslag

Förslaget medför ändringar i 22 och 35 §§ LVA samt att två nya bestämmelser, 13 a och 13 b §§, införs i förordningen (1997:1140) om vägavgift för vissa tunga fordon.

5 Sekretess

Förslag: Sekretess ska gälla för uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden i verksamhet som avser bestämmande av vägavgift eller fastställande av underlag för bestämmande av avgift för utländska fordon. Sekretess ska dock inte gälla beslut om sådan avgift.

Sekretess ska inte längre gälla för expeditionsavgift enligt lagen om trängselskatt.

Skälen för förslaget: Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen, förkortad TF, har var och en rätt att ta del av allmänna handlingar. Den rätten får enligt 2 kap. 2 § TF begränsas endast om det krävs med hänsyn till vissa särskilda intressen som bl.a. skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. En sådan begränsning ska anges noga i en bestämmelse i en särskild lag eller, om det anses lämpligare i ett visst fall, i en annan lag som den särskilda lagen hänvisar till. Den särskilda lag som avses är offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL.

I 27 kap. OSL finns bestämmelser om s.k. skattesekretess. Av 1 § första stycket framgår bl.a. att sekretess gäller i verksamhet som avser bestämmande av skatt eller fastställande av underlag för bestämmande av skatt. Uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden omfattas i dessa fall av absolut sekretess. Enligt femte stycket gäller sekretess, med ett undantag som nu inte är tillämpligt, i högst tjugo år.

Av 27 kap. 4 § OSL framgår att sekretessen enligt bl.a. 1 § gäller för uppgift i mål hos domstol, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Kravet för att sekretess ska föreligga är således lägre ställt i mål hos domstol. Ett undantag från sekretessen finns

i 6 §, där det anges att sekretess inte gäller beslut genom vilket skatt bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs.

I 27 kap. 1 § tredje stycket OSL anges att med skatt avses i kapitlet skatt på inkomst och annan direkt skatt samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Stycket innehåller även en uppräkningslista av avgifter som ska jämföras med skatt vid tillämpning av bestämmelserna i kapitlet. Ordet skatt har i princip samma betydelse som i regeringsformen, vilket innebär att även indirekta skatter som betecknas som avgifter omfattas (jfr prop. 1979/80:2 Del A s. 259).

Lagstiftaren har således ansett att avgifter om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden normalt ska ges ett omfattande sekretesskydd i verksamhet som avser bestämmande av skatt. Vid en intresseavvägning mellan behovet av sekretess och rätten till insyn har behovet av sekretess, med vissa angivna undantag, ansetts ha företräde.

Som angetts i avsnitt 4 utgör vägavgift en skatt för svenska fordon och skattesekretess gäller då i sådana ärenden. Vägavgift för utländska fordon är däremot statsrättsligt att betrakta som en avgift. Eftersom det saknas bestämmelser om att vägavgift för utländska fordon ska jämföras med skatt vid tillämpning av 27 kap. OSL är skattesekretessen i dag alltså inte tillämplig för sådan vägavgift.

Efter övertagandet kommer det att förekomma fler uppgifter om vägavgift för utländska fordon i Skatteverkets verksamhet än vad som är fallet i dag. Det kan inte heller uteslutas att Skatteverket inom ramen för avtalsförhållandet med det företag som hanterar uppbörden enligt uppbördsavtalet kommer att ha sådant inflytande och insyn att handlingar i enskilda fall kan anses förvarade hos företaget för Skatteverkets räkning. Sådana handlingar är att se som allmänna (jfr t.ex. rättsfallet HFD 2017 ref. 15).

Vissa uppgifter om vägavgift för utländska fordon, t.ex. betalningsuppgifter, utgör uppgifter om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden. Som framgår ovan har lagstiftaren ansett att sådana uppgifter ska omfattas av sekretess för svenska fordon. Behovet av sekretess bedöms vara lika starkt när vägavgift i stället tas ut för ett utländskt fordon. För att säkerställa att uppgifter som rör vägavgift för svenska och utländska fordon ges ett likvärdigt sekretesskydd föreslås att det införs en bestämmelse om att avgift enligt samarbetsavtalet för eurovinjett-samarbetet ska jämföras med skatt vid tillämpning av 27 kap. OSL.

Av 27 kap. 10 § OSL framgår bl.a. att den tystnadsplikt som följer av 1 § inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter. Genom den föreslagna bestämmelsen kommer tystnadsplikt även att gälla för de uppgifter som enligt ovan föreslås omfattas av sekretess. Så är redan fallet när vägavgift tas ut för svenska fordon och det saknas anledning att göra en annan bedömning när det nu i stället gäller utländska fordon. Inskränkningen av rätten att meddela och offentliggöra uppgifter bedöms därmed vara motiverad även när det är fråga om uppgifter avseende vägavgift för utländska fordon. Som angetts ovan kommer dock inte sekretessen att gälla uppgifter som framgår av ett beslut.

I 27 kap. 1 § tredje stycket OSL anges även att expeditionsavgift enligt lagen (2004:629) om trängselskatt ska jämföras med skatt vid tillämpning av 27 kap. Expeditionsavgiften slopades den 1 juli 2008. Det bedöms inte finnas behov av att skattesekretessen fortsatt ska gälla för sådan avgift och

bestämmelsen som jämställer expeditionsavgift med skatt bör därför tas bort.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 27 kap. 1 § OSL.

6 Personuppgiftsbehandling

Bedömning: Den befintliga reglering som finns på personuppgiftsområdet är tillräcklig för den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske vid Skatteverket med anledning av de föreslagna författningsändringarna. Det behöver således inte införas någon ytterligare reglering av denna behandling.

Skälen för bedömningen: De föreslagna ändringarna i förordningen (1997:1140) om vägavgift för vissa tunga fordon (se avsnitt 2.3) innebär att Skatteverket kommer att behöva behandla uppgifter om fordonsägare, t.ex. uppgifter om identitet och betalningsuppgifter, inom ramen för ärenden om återbetalning av vägavgift. I de fall där fordonsägaren är en fysisk person bedöms förslaget ge upphov till sådan personuppgiftsbehandling som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan kallad EU:s dataskyddsförordning.

Den rättsliga grunden för behandlingen är i första hand artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning, dvs. att behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Grunden för behandlingen kommer att fastställas i den nationella rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning genom den föreslagna förordningsbestämmelsen om återbetalning av vägavgift.

Vid en avvägning mellan den registrerades personliga integritet och behovet av att personuppgifterna behandlas bedöms behandlingen vara proportionerlig. Det kan då särskilt framhållas att det är valfritt att ansöka om återbetalning av vägavgift och att behandlingen medför en effektiv handläggning hos Skatteverket. Den personuppgiftsbehandling som förslaget ger upphov till är därmed förenlig med EU:s dataskyddsförordning. Den befintliga reglering som finns på personuppgiftsområdet utgör alltså tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske vid Skatteverket och någon ytterligare reglering om denna behandling behöver inte införas.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 april 2026 och förordningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Äldre bestämmelser i lagen om vägavgift för vissa tunga fordon ska gälla för ansökningar om återbetalning av vägavgift för utländska fordon som har kommit in före ikraftträdandet samt för överklagande av beslut om återbetalning av vägavgift för utländska fordon som har meddelats före ikraftträdandet.

Bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser för ändringen i offentlighets- och sekretesslagen.

Skälen för förslaget och bedömningen: Det är angeläget att de föreslagna ändringarna kan träda i kraft så tidigt som möjligt. Tidigast möjliga ikraftträdandedatum för lagändringarna bedöms vara den 1 april 2026. De förordningsbestämmelser som föreslås bör träda i kraft den 1 januari 2026.

Vid återbetalning av vägavgift för utländska fordon enligt 22 § LVA bör äldre bestämmelser fortfarande gälla för ansökningar som kommit in före ikraftträdandet. När det gäller det avskaffade överklagandeförbudet i 35 § LVA bör äldre bestämmelser tillämpas i fråga om överklagande av beslut som meddelats före ikraftträdandet.

Det bedöms inte finnas behov av övergångsbestämmelser för ändringen i OSL.

8 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med utgångspunkt i relevanta delar av 7 § förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Förslagets konsekvenser bedöms inte vara av sådan omfattning att en utvärdering är motiverad.

8.1 Offentligfinansiella effekter

Ändringarna i beräkningsreglerna för återbetalning av vägavgift bedöms inte påverka de offentliga finanserna.

8.2 Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förordningsändringarna innebär att Skatteverket kommer att behöva handlägga fler ärenden om återbetalning av vägavgift för utländska fordon. Lagändringarna bedöms, utöver att Skatteverket behöver uppdatera informationsmaterial, inte innebära några större konsekvenser för berörda myndigheter. Utgångspunkten är att tillkommande kostnader kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Enligt uppgift från skattemyndigheten i Nederländerna är det sällsynt att myndighetens beslut om återbetalning av vägavgift överklagas. Förslaget bedöms mot den bakgrunden inte påverka antalet mål eller den övriga arbetsbelastningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna i någon större utsträckning. Vidare bedöms förslaget inte heller medföra ökade kostnader för andra myndigheter. Utgångspunkten är att tillkommande kostnader kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

8.3 Övriga effekter

Förslaget bedöms inte medföra några konsekvenser för kommuner och regioner. Förslaget bedöms inte nämnvärt påverka företag och privatpersoner, miljön, inflationen, den ekonomiska jämställdheten eller sysselsättningen.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon

22 § Beskattningsmyndigheten ska efter ansökan besluta om återbetalning av vägavgift som betalats i Sverige. Vägavgiften betalas tillbaka med ett belopp som motsvarar avgiften för antalet återstående dagar för vilka avgift har betalats, räknat från och med *dagen efter* den dag ansökan kom in.

Från det belopp som ska återbetalas dras en avgift på 25 euro.

Paragrafen reglerar återbetalning av vägavgift som betalats i Sverige för ett utländskt fordon.

Ändringen i *första stycket* innebär att det antal dagar för vilka avgift har betalats, i stället för att beräknas från och med den dag då ansökan kom in, ska beräknas från dagen efter den dag då ansökan kom in.

Vidare tas det nuvarande *andra stycket* bort. Det innebär att beräkningen av det belopp som ska återbetalas görs i förhållande till avgiften för den period som avgift har betalats för, och där varje återstående dag som återbetalning ska ske för utgör en andel av den avgift som återbetalning begärs för enligt följande:

- Årsavgifter: 1/365 eller 1/366 beroende på om avgiftsperioden sträcker sig över en skottdag eller inte.
- Månadsavgifter: 1/28, 1/29, 1/30 eller 1/31 beroende på antalet dagar i den månad som avgiftsperioden inleds i.
- Veckoavgifter: 1/7.
- Dagsavgifter: 1/1.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

35 § *Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol.*

I fråga om vägavgift för svenskt fordon ska bestämmelserna om överklagande i 7 kap. och 8 kap. 3 § vägtrafikskattelagen (2006:227) gälla i tillämpliga delar. I det sammanhanget avses med

<u>skatteperiod:</u>	avgiftsperiod,
<u>efterbeskattning:</u>	efterprövning,
<u>skattskyldig:</u>	avgiftsskyldig,
<u>skattebelopp:</u>	avgiftsbelopp.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande.

I paragrafen införs ett nytt *första stycke* som förtydligar att beslut enligt lagen överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Vidare ersätts det nuvarande *andra stycket* av det nuvarande första stycket, med vissa språkliga ändringar samt ett tillägg om att stycket gäller för vägavgift för svenskt fordon. Ändringen innebär att förbudet mot överklagande av beslut om återbetalning av vägavgift för utländska fordon tas bort. Innebörden av tillägget är bl.a. att några specialregler inte ska gälla för förfarandet i förvaltningsdomstol vid överklagande av beslut avseende sådana fordon.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2026.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för ansökningar om återbetalning som har kommit in före ikraftträdandet samt för överklagande av beslut enligt 22 § som har meddelats före ikraftträdandet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna innehåller bestämmelser om den nya lagens ikraftträdande och om fortsatt tillämpning av äldre föreskrifter.

Av *första punkten* framgår att lagen träder i kraft den 1 april 2026.

Av *andra punkten* framgår att äldre bestämmelser fortfarande gäller för ansökningar om återbetalning som har kommit in före ikraftträdandet, samt att överklagandeförbudet i 35 § i den äldre lydelsen fortfarande gäller för beslut om återbetalning av vägavgift för utländska fordon som har meddelats före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

9.2 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

27 kap.

1 § Sekretess gäller i verksamhet som avser bestämmande av skatt eller fastställande av underlag för bestämmande av skatt eller som avser fastighets-taxering för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

Sekretess gäller vidare

1. i verksamhet som avser förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen enligt lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattnings-verksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen,

2. hos kommun eller region för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som Skatterättsnämnden har lämnat i ett ärende om förhandsbesked i en skatte- eller taxeringsfråga, och

3. hos Försäkringskassan för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som Skatteverket har lämnat i ett ärende om särskild sjukförsäkrings-avgift.

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst och annan direkt skatt samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbets-givaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift, *avgift enligt det avtal som anges i 21 § lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon*, avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, skattetillägg, återkallelseavgift, dokumentationsavgift, rapporteringsavgift, plattformavgift, kryptoavgift och förseningsavgift samt tilläggsavgift enligt lagen (2004:629) om trängselskatt och tilläggsavgift enligt 8 a § lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämställs verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Första och andra styckena gäller inte om annat följer av 3, 4 eller 6 §.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. För uppgift om avgift enligt lagen om avgift till registrerat trossamfund gäller dock sekretessen i högst sjuttio år.

I paragrafen finns bestämmelser om skattesekretess.

I *tredje stycket* görs ett tillägg med innebörden att avgift för utländskt fordon jämställs med skatt vid tillämpning av kapitlet, om avgiften tas ut enligt samarbetsavtalet för eurovinjettsamarbetet. Därigenom kommer uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden, t.ex. betalningsuppgifter, att omfattas av sekretess.

I samma stycke tas bestämmelsen om att expeditionsavgift enligt lagen om trängselskatt jämställs med skatt vid tillämpning av kapitlet bort.

Övervägandena finns i avsnitt 5.